

TOG‘-KON SANOATI, GEOLOGIYA VA MINERAL
RESURSLAR SOHALARIDA KASBIY
MALAKALARNI RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA
TARMOQ KENGASHI

KASBIY STANDART

FOYDALI QAZILMALARNI MAYDALASH VA SARALASH

“Foydali qazilmalarni maydalash va saralash” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrda Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrda 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, Tog‘-kon sanoati, geologiya va mineral resurslar sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Foydali qazilmalarni maydalash va saralash

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0027

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: ushbu Kasbiy standart "G'alvirlovchi", "Tog'-kon ishlab chiqarishida maydalovchi", "Konveyer mashinisti", "Tegirmon mashinisti (tog'-kon va boyitish ishlarida)" kasblari bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli vazifalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

ag'darma – bo'sh tog' jinslari yoki kambag'al rudalarni to'plash joyi;

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

bo'tananing zichligi – bo'tana tarkibidagi qattiq zarralarning miqdorini ko'rsatuvchi atama;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

g'alvir – dastlabki mahsulotini elovchi yuzada yirikligi bo'yicha ikki yoki undan ortiq sinflarga bo'lish uchun mo'ljallangan uskuna;

g'alvirlash – elaklovchi yuzalargda mahsulotlarni yirikligi bo'yicha sinflarga ajratish jarayonidir;

gidrosiklonlar – bo'tananing aylanma harakati natijasida hosil bo'ladigan markazdan qochma maydonda, mayda yanchilgan mahsulotlarning gidravlik tasniflanishi uchun mo'ljallangan uskuna;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko‘nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog‘liq bo‘lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo‘yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o‘z ichiga olgan muayyan kasb to‘g‘risidagi tizimlashtirilgan ma‘lumotlarni o‘z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o‘z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro‘yxat;

ko‘nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

konsentrat – boyitilgan ruda;

maydalash – qattiq zarralarni bir-biriga bog‘laydigan ichki kuchlarni yengadigan tashqi kuchlar ta‘sirida foydali qazilma bo‘laklarining o‘lchamini kichraytirish jarayoni;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o‘zaro ta‘sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

norasmiy ta‘lim – ta‘lim xizmatlari taqdim etilishini ta‘minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo‘naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o‘qitishdagi rasmiy ta‘limga qo‘shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

ruda – tarkibida kerakli metallar bo‘lgan tog‘ jinslari;

shlyuz – to‘g‘ri to‘rtburchak kesimiga, uncha katta bo‘lmagan qiyalikka ega tarnovcha;

yanchish – foydali qazilmalarni tashqi kuchlar ta‘sirida yopiq hajmlarda talab qilinadigan yiriklikkacha yoki minerallarning yuzasini ochish maqsadida amalga oshiriladigan jarayon.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O‘zbekiston Respublikasining 2016-yil 22-sentabrdagi "Mehnatni muhofaza qilish to‘g‘risidagi"gi O‘zbekiston Respublikasi qonuniga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish haqida" gi O‘RQ-410-son qonuni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi "Kasbiy ta‘limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta‘lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi PF-158-son farmoni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi "2030-yilgacha O‘zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o‘tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo‘yicha chora-tadbirlar to‘g‘risida"gi PQ-436-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabr "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgust "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 275-son qarori, O'zMSt 640:2025 (IFUT-2.1);

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 14-iyuldagi "O'n sakkiz yoshga to'lmagan shaxslarning mehnatidan foydalanilishi taqiqlangan og'ir ishlarning hamda zararli yoki xavfli mehnat sharoitlaridagi ishlarning ro'yxatini tasdiqlash to'g'risida"gi 290-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 369-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 10-oktabrdagi "Imtiyozli shartlarda pensiyaga chiqish huquqini beruvchi ishlab chiqarishlar, muassasalar, ishlar, kasblar, lavozimlar va ko'rsatkichlarning ro'yxatini hamda ushbu ro'yxatga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 637-son qarori;

Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori (MMK-2025), O'zMSt 641:2025.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

IFUT – Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichi;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi;

T/r – Tartib raqami.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Foydali qazilmalarni maydalash va sarlash	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Rudalarni maydalash, g'alvirlash va yanchish jarayonlarini olib borish va uskunalarga xizmat ko'rsatish	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	<p>B seksiyasi Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash</p> <p>07 Metall rudalarini qazib olish</p> <p>07.1 Temir rudasini qazib olish</p> <p>07.10. Temir rudasini qazib olish</p> <p>07.10.0. Temir rudasini qazib olish</p> <p>07.2 Rangli metallar rudalarini qazib olish</p> <p>07.20. Rangli metallar rudalarini qazib olish</p> <p>07.20.0 Rangli metallar rudalarini qazib olish</p> <p>07.29 Boshqa rangli metallar rudalarini qazib olish</p> <p>07.29.0 Boshqa rangli metallar rudalarini qazib olish</p>	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Foydali qazilmalarni katta, o'rtacha va mayda maydalash va saralash. Maydalangan rudalarni konveyerlarda tashish va yanchish. Maydalagichlar, g'alvirlar, konveyerlar va tegirmonlarni boshqarish	
5	Kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		81122010 G'alvirlovchi	2
		81121014 Konveyer mashinisti	3
		81121037 Tegirmon mashinisti (tog'-kon va boyitish ishlarida)	3
		81121038 Tog'-kon ishlab chiqarishida maydalovchi	3

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	81122010 G'alvirlovchi	A1.2	Foydali qazilmalarni boyitishda g'alvirlash ishlarini amalga oshirish	A1.01.2	Foydali qazilmalarni g'alvirlashga tayyorlash, nosozliklarni aniqlash va ta'mirlash ishlarida ishtirok etish
				A1.02.2	G'alvirlash jarayonlarini boshqarish, nazorat qilish va jarayon uzluksizligini ta'minlash
2	81121014 Konveyer mashinisti	B1.3	Foydali qazilmalarni boyitishda konveyerlarni ishga tayyorlash, texnik xizmat va ko'rsatish boshqarish	B1.01.3	Konveyerlarni ishga tayyorlash
				B1.02.3	Konveyerlarni boshqarish
				B1.03.3	Konveyerga texnik xizmat ko'rsatish ishlarini olib borish
3	81121037 Tegirmon mashinisti (tog'-kon va boyitish ishlarida)	D1.3	Materiallarni tegirmonlarda yanchish ishlarini olib borish	D1.01.3	Ish joyini tayyorlash, uskunalar holatini va ishga yaroqliligini tekshirish
				D1.02.3	Yanchish jarayonlarini boshqarish
				D1.03.3	Yanchish uskunasi texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha yordamchi ishlarni bajarish
4	81121038 Tog'-kon ishlab chiqarishida maydalovchi	E1.3	Maydalash uskunasi texnik xizmat ko'rsatish	E1.01.3	Maydalash uskunalarini texnik ko'rikdan o'tkazish
				E1.02.3	Maydalash uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha yordamchi operatsiyalarni bajarish
		E2.3	Materiallarni maydalash uchun texnologik jarayonlarni boshqarish	E2.01.3	Katta, o'rta va kichik materiallarni maydalash jarayonlarini boshqarish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	G'alvirlovchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81122	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	2	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar; Mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi; Dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; O'z harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik; Texnologik jarayonlarni tushunishi va belgilangan rejimda olib borish; G'alvirlash uskunalarini to'g'ri boshqarishi va sozligini nazorat qilish; Xomashyo va tayyor mahsulot fraksiyalarini ajrata olish; Ish jarayonida mehnat, sanoat va ekologik xavfsizlik qoidalariga rioya qilish; Nazorat ostida standart va oddiy vazifalarni bajarish; Belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; O'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; Jamo bilan inoq ishlash; O'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.</p>	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	umumiy o'rta ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	tayanch o'rta ta'lim + ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	1-6 razryadli Tog'- kon ishlab chiqarishda maydalovchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Tog'-kon ishlab chiqarishida maydalovchi
	3	Konveyer mashinisti

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.2 - Materiallarni g'alvirlash	A1.01.2 - G'alvirlashga tayyorlash, nosozliklarni aniqlash va ta'mirlash ishlarida ishtirok etish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilish va topshirish vaqtida smenadagi ishlab chiqarish topshirig'i, ish joyining holati, elaklar va xizmat ko'rsatadigan uskunadagi nosozliklar va ularni bartaraf etish choralari to'g'risida ma'lumot olish hamda ma'lumot berish
		2. Binolar, poydevorlar, derazalar, eshiklar, pollarning yaroqliligi kuzatish
		3. Uskunalar, asboblari, moslamalar, inventarlar va shaxsiy himoya vositalarini toza va yaroqli holatda saqlash
		4. Ish joyini toza saqlash
		5. Mehnat muhofazasi, sanoat sanitariyasi, elektr xavfsizligi, yong'in va sanoat xavfsizligi talablariga amal qilgan holda ishlarni tashkil etish
		6. Elaklar va panjaralarni o'rnatish, tozalash va almashtirish
		7. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalarining ishqalanish qismlarini tozalash va moylash
		8. G'alvirlar va barabanli to'yintirgichlarning ishqalanadigan qismlarini moylanganlik holatini muntazam nazorat qilish
		9. G'alvirlar panjarasini yopishib qolgan rudadan tozalash
		10. Begona narsalarni olib tashlash
		11. Yirik va qotib qolgan massani parchalash
		12. Xizmat ko'rsatiladigan uskunadagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish, uni ta'mirlashda ishtirok etish
		13. Podshipniklarning mustahkamligi va g'alvirlarning aylanuvchi qismlarini to'sib turuvchi himoya qoplamalari holatini nazorat qilish
		14. Podshipniklarni qizib ketmasligini nazorat qilish
		15. Nazorat o'lchov asboblari va avtomatlashtirish tizimini ishlashini va sozligini nazorat qilish
		16. Aspiratsiya va changni bostirish tizimlarining yaroqliligi va ishlashini kuzatish va nazorat qilish
		17. Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Ko'nikmalar:
Podshipniklar haroratini vizual aniqlash		
Blokirovkalar, ishlab chiqarish signalizatsiyasi va aloqa vositalarining ishlash qobiliyatini vizual baholash		
Ish vaqtida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavfli va zararli sanoat omillarining odamlarga ta'sirini, shuningdek ularning ta'siridan himoya qilish usullarini aniqlay olish		
Boshqaruv pulti operatori bilan aloqa qilish uchun radioaloqa vositalaridan to'g'ri foydalana olish		

		Shaxsiy himoya vositalari, o't o'chirish vositalaridan va favqulodda holatlarga mo'ljallangan asboblardan to'g'ri foydalanish
		Birlamchi o't o'chirish uskunalaridan foydalana olish
		Bilimlar:
		Texnik shartlar, standartlar va ruxsat etilgan og'ishlar normalari
		Mahsulotlarning fizik-mexanik xususiyatlari
		Elaklarni mahkamlash va almashtirish usullari
		Maydalash sexi va uchastkasining sxemasi
		O'lchov vositalarining qo'llanilish tartibi
		Nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish usullari
		Chilangarlik ishlari
		Sexlar va uchastkalardagi havo, gaz, suv va boshqa kommunikatsiyalar sxemalari
		Balandlikda ishlar olib borilayotgan joylarni xavfsiz masofadan aylanib o'tish qoidalari
		Xavfsizlik bo'yicha taqiqlovchi, ogohlantiruvchi, ko'rsatma beruvchi (ko'rsatuvchi) va buyruq beruvchi belgilar hamda yozuvlarga qo'yilgan talablar
		Avariya oqibatlarini cheklash va bartaraf etish bo'yicha tadbirlar rejasi.
		Mehnat muhofazasi, sanoat, ekologik va yong'in xavfsizligi talablari
		Uskuna mexanizmlarining blokirovka tizimlari, shaxsiy va jamoaviy himoya vositalari, ishlab chiqarish signalizatsiyasi hamda aloqa vositalarining ishga yaroqliligi va ishlash qobiliyatini tekshirish usullari, tartibi va davriyligi
		Mehnat muhofazasi, sanoat, ekologik va yong'in xavfsizligi bo'yicha talablar, qoidalar va yo'riqnomalar
		Ichki mehnat tartib qoidalari, belgilangan ish va dam olish rejimi
		Belgilangan signalizatsiya tizimi va signallarni berish qoidalari
		Yong'in to'g'risidagi signal berish tizimlari, yong'inga qarshi uskunalar va birlamchi o't o'chirish vositalarining aniq joylashgan joylari hamda ulardan foydalanish qoidalari
	A1.02.2 - G'alvirlash jarayonlarini boshqarish	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilish va topshirish vaqtida smenadagi ishlab chiqarish topshirig'i, ish joyining holati, elaklar va xizmat ko'rsatadigan uskunadagi nosozliklar va ularni bartaraf etish choralari to'g'risida ma'lumot olish
		2. Binolar, poydevorlar, derazalar, eshiklar, pollarning yaroqliligi kuzatish
		3. Uskunalar, asboblari, moslamalar, inventarlar va shaxsiy himoya vositalarini toza va yaroqli holatda saqlash

		4. Ish joyini toza saqlash
		5. Mehnat muhofazasi, sanoat sanitariyasi, elektr xavfsizligi, yong'in va sanoat xavfsizligi talablariga amal qilgan holda ishlarni tashkil etish
		6. Elaklar va panjaralarni o'rnatish, tozalash va almashtirish
		7. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalarning ishqalanish qismlarini tozalash va moylash
		8. G'alvirlar va barabanli to'yintirgichlarning ishqalanadigan qismlarini moylanganlik holatini muntazam nazorat qilish
		9. G'alvirlar panjarasini yopishib qolgan rudadan tozalash
		10. Begona narsalarni olib tashlash
		11. Yirik va qotib qolgan massani parchalash
		12. Xizmat ko'rsatiladigan uskunadagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish, uni ta'mirlashda ishtirok etish
		13. Podshipniklarning mustahkamligi va g'alvirlarning aylanuvchi qismlarini to'sib turuvchi himoya qoplamalari holatini nazorat qilish
		14. Podshipniklarni qizib ketmasligini nazorat qilish
		15. Nazorat o'lchov asboblari va avtomatlashtirish tizimini ishlashini va sozligini nazorat qilish
		16. Aspiratsiya va changni bostirish tizimlarining yaroqliligi va ishlashini kuzatish va nazorat qilish
		17. Nam g'alvirlash vaqtida elaklar, to'yintiruvchilar va suv ta'minotining ishlashini tartibga solish
		18. Barabanli to'yintiruvchilar, elaklar va konveyerlarning bir me'yorda ishlashini kuzatish va nazorat qilish
		19. Ruda bir me'yorda kelishini kuzatish va nazorat qilish
		20. Elakning butun kengligi bo'ylab g'alvirga materialning bir tekisda berilishini kuzatish
		21. Panjara (elak)larning yaroqliligini muntazam ravishda kuzatib borish
		22. Panjara ostidagi materialning oqimlarini kuzatish
		23. G'alvirlash sifatini nazorat qilish
		24. Tahlil qilish uchun namuna olish
		25. Nam g'alvirlash vaqtida elaklar, to'yintiruvchilar va suv ta'minotining ishlashini tartibga solish
		Ko'nikmalar:
		Blokirovkalar, ishlab chiqarish signalizatsiyasi va aloqa vositalarining ishlash qobiliyatini vizual baholash
		Ish vaqtida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavfli va zararli sanoat omillarining odamlarga ta'sirini, shuningdek ularning ta'siridan himoya qilish usullarini vizual aniqlash
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsata olish ko'nikmasi
		Boshqaruv pulti operatori bilan aloqa qilish uchun radioaloqalardan to'g'ri foydalanish

		Shaxsiy himoya vositalari, o't o'chirish vositalaridan va favqulodda holatlarga mo'ljallangan asboblardan to'g'ri foydalanish
		Birlamchi o't o'chirish uskunalaridan foydalana olish
		G'alvirlash jarayonida foydalaniladigan uskunalar, mexanizmlar, qurilmalar va jihozlarning ishlash qobiliyatini vizual tarzda aniqlash
		G'alvirlangan materiallar o'lchamlarini vizual aniqlash
		G'alvirlangan materiallar namunalarini tayyorlash
		Asbob-uskunalardan to'g'ri foydalanish
		Panjara (elak)larning yaroqliligini vizual aniqlash
		Ish jarayonida uskunalar va mexanizmlardan maqsadli hamda samarali foydalanish
		Bilimlar:
		Texnik shartlar, standartlar va ruxsat etilgan og'ishlar normalari
		Mahsulotlarning fizik-mexanik xususiyatlari
		Elaklarni mahkamlash va almashtirish usullari
		Maydalash sexi va uchastkasining sxemasi
		O'lchov vositalarining qo'llanilishi va ularning ko'rsatkichlari
		Nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish usullari
		Chilangarlik ishlari
		Sexlar va uchastkalardagi havo, gaz, suv va boshqa kommunikatsiyalar sxemalari
		Balandlikda ishlar olib borilayotgan joylarni xavfsiz masofadan aylanib o'tish qoidalari
		Xavfsizlik bo'yicha taqiqlovchi, ogohlantiruvchi, ko'rsatma beruvchi (ko'rsatuvchi) va buyruq beruvchi belgilar hamda yozuvlarga qo'yilgan talablar
		Avariya oqibatlarini cheklash va bartaraf etish bo'yicha tadbirlar rejasi
		Mehnat muhofazasi, sanoat, ekologik va yong'in xavfsizligi talablari
		Uskuna mexanizmlarining blokirovka tizimlari, shaxsiy va jamoaviy himoya vositalari, ishlab chiqarish signalizatsiyasi hamda aloqa vositalarining ishga yaroqliligi va ishlash qobiliyatini tekshirish usullari va tartibi
		Mehnat muhofazasi, sanoat, ekologik va yong'in xavfsizligi bo'yicha talablar, qoidalar va yo'riqnomalar.
		Ichki mehnat tartib qoidalari, belgilangan ish va dam olish rejimi
		Belgilangan signalizatsiya tizimi va signallarni berish qoidalari
		Yong'in to'g'risidagi signal berish tizimlari, yong'inga qarshi uskunalar va birlamchi o't o'chirish vositalarining

		aniq joylashgan joylari hamda ulardan foydalanish qoidalari
		G'alvirlash texnologiyalari
		G'alvirlashga tayyorgarlik ishlarini olib borish tartibi va qoidalari
		G'alvirlar, panjaralar (elak), dvigatellar, to'yintirgichlar, transportyorlar va aspiratsiya tizimlarining tuzilishi, ishlash tamoyili hamda ularni ekspluatatsiya qilish qoidalari
		Eng samarali g'alvirlash va saralash rejimlari
		Elaklar, to'yintirgichlar, konveyerlar va rudalarni maydalash sxemasi
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunani ishga tushirish va to'xtatish qoidalari
		Ishchi va texnologik yo'riqnomalar rejim xaritasi me'yorlari
		G'alvirlar, to'yintirgichlar va boshqa uskunalarning tuzilishi, ishlash prinsipi, ish rejimi, ularni boshqarish qoidalari hamda ularga xizmat ko'rsatish tartibi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Xavfsizlik talablariga amal qilgan holda ishlarni tashkil etadi
		2. Yong'in haqida xabar beradi
		3. Smena boshlig'i tomonidan berilgan naryad-ruxsatnomasi asosida topshiriqlarni xavfsiz va samarali bajarilishini ta'minlaydi
		4. Materiallarni sifatli g'alvirlaydi
		5. G'alvirlarni to'g'ri va soz holatda ishlatadi
		6. Begona narsalarning g'alvirlash jarayoniga tushmasligini nazorat qiladi
		7. Ish quvvati 100m ³ /soat gacha bo'lgan g'alvirlarni va g'alvirlash jarayonini boshqaradi
		8. Ish quvvati 100m ³ /soatdan 500m ³ /soat gacha bo'lgan g'alvirlarni, tarkibida olmos bo'lgan materiallarni g'alvirlashda esa ish quvvati 250m ³ /soat gacha bo'lgan g'alvirlarni va g'alvirlash jarayonini boshqaradi
		9. Ish quvvati 500m ³ /soat dan yuqori bo'lgan g'alvirlarni, tarkibida olmos bo'lgan materiallarni g'alvirlashda esa ish quvvati 250m ³ /soat yuqori bo'lgan g'alvirlarni va g'alvirlash jarayonini boshqaradi
	Texnik va/yoki texnologik talab:	G'alvirlovchi mexanik, vibratsion va barabanli g'alvirlash uskunalarining tuzilishi va ishlash prinsiplarini bilishi zarur; G'alvirlar, elaklar va saralash panjaralarining turlari, katak o'lchamlari va qo'llanilish sohaslarini farqlashi kerak; Elektr dvigatellar, uzatmalar va vibratsion mexanizmlarning asosiy qismlarini tushunishi shart; G'alvirlash uskunalarini ishga tushirish va to'xtatish tartibiga qat'iy rioya qilishi lozim; Uskunalarining texnik holatini muntazam tekshirishi va nosozlik belgilarini aniqlay olishi zarur;

	<p>O'lchov va nazorat asboblardan to'g'ri foydalanishi kerak; Mehnat muhofazasi, sanoat va elektr xavfsizligi talablariga rioya qilishi shart;</p> <p>Xomashyo va materiallarni belgilangan texnologik reglament asosida g'alvirlash jarayonini olib borishi lozim; Materiallarning donadorligi va namligiga qarab g'alvirlash rejimini tanlashi zarur;</p> <p>G'alvirlash jarayonida unumdorlik va saralash aniqligi ko'rsatkichlarini ta'minlashi kerak;</p> <p>Materiallarning g'alvir yuzasida bir tekis taqsimlanishini ta'minlashi shart;</p> <p>Ajratilgan fraksiyalarni belgilangan yo'nalishlar bo'yicha to'g'ri uzatilishini nazorat qilishi lozim;</p> <p>G'alvirlash jarayonida yuzaga keladigan nosozliklarni aniqlashi va bartaraf etish choralarini ko'rish zarur;</p> <p>Texnologik hujjatlar, smena topshiriqlari va ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq ishlashi kerak;</p> <p>Ish yakunida uskunalar tozalashi va keyingi ishga tayyor holatga keltirishi shart;</p> <p>Foydalaniladigan asbob va uskunalar: g'alvir (groxot) uskunasi, turli turdagi g'alvirlar, konveyer, vibrojo'natgich yoki vagonetkalar, g'alvir yorilmalarini tozalash uchun qo'l vositalari, uskunalar ish jarayonini nazorat qilish va avariya holatini oldini olish uchun;</p> <p>Shaxsiy himoya vositalari: Changdan himoyalovchi respirator, shovqindan himoyalovchi quloqchin, himoya ko'zoynaklari, kaska va qo'lqoplar, mustahkam maxsus kiyim va poyabzal;</p> <p>Me'yoriy hujjatlar va yo'riqnomalar: texnologik yo'riqnoma, texnika xavfsizligi bo'yicha yo'riqnoma, jarayonni qayd etish uchun smena jurnali.</p>
--	--

Kasbning nomi:	Konveyer mashinisti
Mashg'ulot nomining kodi:	81121
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar.</p> <p>Mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi.</p> <p>Dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <p>O'z harakatlari, ish natijalari va boshqalarning harakatlari uchun javobgarlik;</p> <p>Muammolarni hal qilishda zaruratdan kelib chiqib mustaqil qaror qabul qilish;</p> <p>Lentali, zanjirli va rolikli konveyerlarning tuzilishi hamda ishlash prinsiplarini tushunishi;</p> <p>Konveyer uskunalarini ishga tushirish, to'xtatish va ish rejimiga keltirishni amalga oshirish;</p> <p>Materiallarning konveyer bo'ylab uzluksiz va bir maromda harakatlanishini ta'minlash;</p> <p>Konveyer lentasi, roliklar, barabanlar va tayanch elementlarining texnik holatini nazorat qilish;</p> <p>Konveyer ishlash jarayonida yuklama, tezlik va taranglik ko'rsatkichlarini kuzatish;</p> <p>Konveyer ishida yuzaga keladigan nosozliklar ni aniqlashi va bartaraf etish choralarini ko'rish;</p> <p>Favqulodda holatlarda konveyerni zudlik bilan to'xtatish va xavfsizlik choralarini qo'llash;</p> <p>Texnik xizmat ko'rsatish jarayonida belgilangan yo'riqnomalar va reglamentlarga rioya qilish;</p> <p>Mehnat muhofazasi, sanoat va yong'in xavfsizligi talablariga amal qilish;</p> <p>Ish jarayoni bo'yicha belgilangan hisob va nazorat hujjatlarini yuritish;</p> <p>Rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish;</p> <p>Belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish;</p> <p>O'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish;</p> <p>Jamoa bilan inoq ishlash;</p> <p>O'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.</p>
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim;
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		1-5 razryadli Konveyer mashinisti
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	2	G'alvirlovchi
	3	Tog'-kon ishlab chiqarishida maydalovchi
	3	Tegirmon mashinisti (tog'-kon va boyitish ishlarida)
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.3 - Konveyerlarni ishga tayyorlash, texnik xizmat ko'rsatish va boshqarish	B1.01.3 - Konveyerlarni ishga tayyorlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Konveyer transportining ishga tushurilishidan oldin konveyerning ekspluatatsiya qilish qo'llanmasi va mehnat muhofazasi talablari asosida konveyerni texnik tayyorligini tekshirish
		2. Ish joyining mehnat muhofazasi va yong'in xavfsizligi talablariga mosligini tekshirish
		3. Konveyerlarni bo'sh holatda xavfsizlik qurilmalarining to'g'ri va ishonchli ishlashini, lentaning to'g'ri yo'nalishda harakatlanishini, elektr jihozlarni to'g'ri ishlashini, tormoz tizimining samarali ishlashini, signal qurilmalarining ishlashini tekshirish
		4. Konveyerning sozligini tekshirish bo'yicha ma'lumotlarni smenani qabul qilish va topshirish jurnaliga qayd etish
		Ko'nikmalar:
		Konveyer transportida ko'rinadigan shikastlanishlar mavjudligini aniqlash
		Ish joyining mehnat muhofazasi va yong'in xavfsizligi talablariga muvofiqligini aniqlash
		Metallokonstruksiyalar va privodlar, elektruskunalar va himoya qurilmalari, barabanlar va reduktorlar, aloqa va signalizatsiya vositalarining ishlash holatini aniqlash
		Smenani qabul qilish va topshirish jurnalini belgilangan talablar asosida to'ldirish
		Konveyer transportida ko'rinadigan shikastlanishlar mavjudligini aniqlash
		Ish joyining mehnat muhofazasi va yong'in xavfsizligi talablariga muvofiqligini aniqlash
		Bilimlar:
Konveyerlarning asosiy texnik ko'rsatkichlari, tuzilishi va ishlash prinsipi		

		Konveyer lentalari, roliklar, barabanlar va tortish mexanizmlarining vazifalari
		Ishga tushirishdan oldingi texnik ko'rik va tekshiruv tartibi
		Moylash, tortish va sozlash ishlarini bajarish ketma-ketlik tartibi
		Elektr va mexanik xavfsizlik talablari hamda mehnat muhofazasi qoidalari
		Nosozlik belgilarini aniqlash usullari
	B1.02.3 - konveyerlarni boshqarish	Mehnat harakatlari:
		1. Konveyerlarni ekspluatatsiya qilish qo'llanmasiga muvofiq konveyerlarni ishchi va avariya yiv rejimda ishga tushirish, to'xtatish va harakat yo'nalishini o'zgartirish
		2. Konveyerlarni ekspluatatsiya qilish qo'llanmasiga muvofiq konveyerlar yuklamasini boshqarish
		3. Konveyerning ekspluatatsiya qilish qo'llanmasiga muvofiq ko'chma va taqsimlovchi tasmali konveyerlarni boshqarish hamda yuklamalarni qabul qiluvchi bunkerlar bo'yicha taqsimlash
		4. Konveyerning ekspluatatsiya qo'llanmasiga muvofiq skreberli konveyerlarining shiberli yopqichlarini boshqarish
		5. Konveyerni uzoq muddatga to'xtatishda uni o'chirish, yuqori kuchlanishli privod kameralarini binoga ichiga chiqish, boshqaruv zanjirini uzish hamda konveyer yo'nalishi bo'yicha elektr ta'minotini o'chirish
		6. Smena so'ngida konveyerning ekspluatatsiya qilish qo'llanmasiga, mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi yo'riqnomasiga asosan konveyerlarni ko'zdan kechirish hamda tekshiruv natijalarini smenani qabul qilish va topshirish jurnaliga qayd etish
		7. Konveyerlar, elevatorlar, shneklar, to'yintirgichlar, yuk ko'chirish aravalari hamda konveyerning privod stansiyasini boshqarish
		8. Konveyerlar harakati yo'nalishini o'zgartirish va konveyerlar yuklamasini boshqarish
		9. Konveyer tasmalarini taranglashtiruvchi moslamalarini va tasmalar harakatini boshqarish
		Ko'nikmalar:
		Visual va chiqayotgan shovqinlar orqali konveyer holatini aniqlay olish
		Konveyer harakatini va konveyer yuklamasini boshqaruvchi uskunalaridan foydalanish
		Konveyerni ekspluatatsiya qilish qo'llanmasi va mehnat muhofazasi talablariga muvofiq konveyerlar pribvodlarini avtomatik va qo'lda boshqara olish

		Konveyerni ekspluatatsiya qilish qo'llanmasi talablariga muvofiq tashilayotgan materiallarning konveyerga yuklamasini aniqlay olish
		Konveyer lentasi yuklamasini tartibga soluvchi yordamchi uskunalardan foydalanish
		Konveyerning yuk tushirish joyi va yo'nalishini o'zgartirish uchun yuk tushirish moslamalaridan foydalanish
		Smena qabul qilish va topshirish jurnalini to'g'ri to'ldira olish
		Bilimlar:
		Konveyerni ekspluatatsiya qilish bo'yicha qo'llanmaning talablari
		Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi talablari
		Avtomatik blokirovka apparaturalari, konveyerni ishga tushirish va avariya holatida konveyerlarni to'xtatish tartibi
		Konveyer transportining tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyatlari
		Favqulodda vaziyatlarda harakatlar tartibi (avariyalarni bartaraf etish rejasi)
		Yukni o'tkazish (yoki qayta yuklash) moslamalarining tuzilishi va ishlash prinsipi
		Smena qabul qilish va topshirish jurnalini to'ldirish talablari, naryad berish tizimi qoidalar
		Xizmat ko'rsatiladigan har bir turdagi uskuna uchun ruxsat etilgan tezligi va yuklamasi
		Tashilayotgan materialning xususiyatlari
	Konveyer tasmasining harakat tezligini tartibga solish va konveyerlarni teskari yo'nalishda harakatlantirish usullari	
	B1.03.3 - Konveyer texnik xizmat ko'rsatish ishlarini olib borish	Mehnat harakatlari:
		1. Konveyer transporti va ish joyining holatini saqlash bo'yicha ishlarni konveyer mashinisti mehnat muhofazasi yo'riqnomasi talablariga muvofiq bajarish
		2. Konveyerlarni ekspluatatsiya qilish qo'llanmasi hamda mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi yo'riqnomasi talablariga muvofiq konveyerdan begona jismlarni olib tashlash, konveyer metall konstruksiyalariga va ish zonasiga to'kilgan materiallarni tozalash, tiqilib qolishlarni bartaraf etish, roliklar va barabanlarni tozalash, jeloblarni va qayta yuklash qurilmalarini yopishib qolgan materiallardan tozalash
		3. Konveyerlarni ekspluatatsiya qilish qo'llanmasiga muvofiq konveyer tasmalarining tarangligini rostdash
		4. Konveyerlar barcha qismlarining texnik holatini nazorat qilish

		5. Ishdan chiqqan roliklarni konveyerlarni ekspluatatsiya qilish qo'llanmasiga muvofiq almashtirish
		6. Qismlar va mexanizmlarni moylash, moylarni almashtirish
		7. Barabanlar va privodlarni moylash, rolik tayanchlarini sozlash
		8. Tormozlarni sozlash
		9. Skreberli konveyerlar zanjirning tarangligini rostlash
		10. Elektr uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish reglamentiga muvofiq ishlarni olib borish
		11. Xizmat ko'rsatilayotgan uskunadagi nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha reglamentga muvofiq ishlarni olib borish
		12. Konveyerga o'rnatilgan qayta yuklovchi o'tkazgichlar, taranglovchi barabanlar, to'yintirgichlar reduktorlari, avtomatik qurilmalar holatini hamda materiallarning qabul qiluvchi agregatlarga to'g'ri tushirilishini kuzatib borish
		13. Konveyerlarni uzaytirish va ko'chirishda, tasmalarni va zanjirlarni ulashda ishtirok etish
		14. Roliklar va privodlarni moylash, lenta, roliklar va rolik tayanchlarini tozalash
		15. Moy oqava novchalarini tozalash
		Ko'nikmalar:
		Mehnat muhofazasi talablariga muvofiq konveyerni ishchi holatda saqlash bo'yicha ishlarni olib borish
		Texnik xizmat ko'rsatish uchun zarur bo'lgan soz holatdagi asbob-uskunalar va moslamalardan foydalanish
		Konveyer tasmalarining tortilish darajasini vizual aniqlash
		Zanjirlarning yulduzchalarga to'g'ri o'rnatilishini aniqlash
		Zanjirlarning osilib qolganlik holatini aniqlash va ularni tortilish darajasini boshqarish
		Zanjir bo'laklarining cho'zilganligini tekshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunadagi nosozliklarni aniqlash
		Mexanik va elektr uskunalariga belgilangan reglamentlar bo'yicha texnik xizmat ko'rsatish
		Konveyerni ekspluatatsiya qilish bo'yicha qo'llanma talablariga muvofiq privodlar va barabanlarni moylash
		Konveyerni ekspluatatsiya qilish bo'yicha qo'llanma talablariga muvofiq konveyerning rolik tayanchlarini sozlash ishlarini amalga oshirish
		Shaxsiy himoya vositalarining sozligini aniqlash va ularni to'g'ri qo'llay olish

		Bilimlar:
		Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi talablari
		Konveyerni ekspluatatsiya qilish bo'yicha qo'llanmaning talablari
		Konveyer tasmasining ruxsat etilgan tortilish darajasi
		Konveyerning elektr ta'minoti sxemasi
		Privod stansiyasi, taqsimlovchi qurilmalar, himoya va kommutatsion apparaturani o'rnatish joylariga oid elektr uskunalari sxemalari
		Elektr uskunalari bilan ishlashda ishlarning xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan tashkiliy-texnik tadbirlar
		Ish davomida qo'llaniladigan elektr uskunalarning tuzilishi va ekspluatatsiya qilish xususiyatlari
		Zaminlash qurilmalari va ulash punktining joylashuvi hamda tuzilishi
		Konveyerlarning xavfsizlik qurilmalari
		Mehnat faoliyatini bajarishda qo'llaniladigan shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan foydalanish qoidalari
		Konveyerda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan nosozliklari turlari va ularni bartaraf etish usullari
		Konveyer uskunalari, mexanizmlari va konveyer tizimi holatiga qo'yiladigan me'yoriy talablar
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunalari, ishga tushirish apparaturalari, nazorat-o'lchov asboblarning vazifasi, tuzilishi va ularga texnik xizmat ko'rsatish qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish joyini va ish joyi atrofidagi hududlarni xavfsizlik talablariga muvofiq tayyorlaydi
		2. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi talablariga muvofiq ishlarni olib boradi
		3. Ish qurollari va uskunalarning soz holatda ishlashini ta'minlaydi
		4. Xavfsizlik qoidalariga amal qilgan holda materiallarni konveyerda tashish ishlarini olib boradi
		5. Masofadan boshqariladigan konveyerlarga, yer osti ishlarida ishlab chiqarish quvvati soatiga 200 tonnagacha va yer usti ishlarda soatiga 500 tonnagacha bo'lgan konveyerlarga xizmat ko'rsatadi
		6. 3-razryad uchun yer osti ishlanmalarida soatiga 200 tonnadan ortiq va yer usti ishlarda soatiga 500 tonnadan ortiq quvvatga ega konveyerlarga, tushirish aravachasi mavjud konveyerlarga, soatiga 1000 tonnagacha bo'lgan ishlab chiqarish quvvatiga ega bo'lgan ag'darma konveyerlariga, ko'p kovushli ekskavatorlar va transport-otval ko'priklariga xizmat ko'rsatadi
7. 4-razryad uchun ishlab chiqarish quvvati soatiga 1000 tonnadan ortiq va 5000 tonnagacha bo'lgan ag'darma konveyerlari, ko'p cho'mich ekskavatorlar va		

		<p>ag'darma- transport ko'priklari, ishlab chiqarish quvvati soatiga 5000m³ gacha bo'lgan magistral konveyerlarning harakatlantiruvchi stansiyalariga, neytral muhitga ega germetik konveyerlarga xizmat ko'rsatadi</p> <p>8. 5-razryad uchun ishlab chiqarish quvvati soatiga 5000 tonnadan ortiq bo'lgan ag'darma konveyerlari, ko'p cho'michli ekskavatorlar va ag'darma-transport ko'priklariga, ishlab chiqarish quvvati soatiga 5000 m³ va undan yuqori bo'lgan magistral konveyerlarning harakatlantiruvchi stansiyalariga, ikkita yoki undan ortiq harakatlantiruvchi stansiyalarga ega konveyerlarga xizmat ko'rsatadi</p>
<p>Texnik va/yoki texnologik talab:</p>		<p>Konveyer uskunalarning konstruksiyasi, ishlash prinsipi va texnik tavsiflarini bilishi zarur; Lentali, zanjirli va boshqa turdagi konveyerlarni belgilangan texnologik rejimda boshqarishi kerak; Konveyerlarni ishga tushirish, to'xtatish va favqulodda o'chirish tartibiga qat'iy rioya qilishi shart; Yuk oqimi, tezlik va yuklama ko'rsatkichlarini nazorat qilishi lozim; Konveyer lentalari, roliklar, barabanlar va tortish mexanizmlarining holatini doimiy tekshirishi zarur; Moylash, sozlash va mayda texnik xizmat ko'rsatish ishlarini bajarishi kerak; Texnologik jarayonda yuzaga keladigan nosozliklarni aniqlashi va ularni bartaraf etish choralari ko'rish shart; Mehnat muhofazasi, sanoat, elektr va yong'in xavfsizligi talablariga rioya qilishi lozim; Texnologik hujjatlar, jurnal va ko'rsatkichlarni belgilangan tartibda yuritishi zarur; Konveyer uskunalari (lentali, skrepli, zanjirli), dvigatellar va reduktorlar, avtomatlashtirish va signalizatsiya vositalari, tozalash asboblari; Yordamchi jihozlar: turli o'lchamli kalitlar to'plami, otvyortkalar, metall molotok, rezina molotok, passatij, lom va montaj kaliti, domkrat, shetka va skreboklar, moylovchi asboblari, o'lchov asboblari, dinamometr, dielektrik qo'lqop; Shaxsiy himoya vositalari: kaska, respirator, shovqinga qarshi quloqchinlar, qo'lqoplar va maxsus kiyim, mustahkam maxsus poyabzal.</p>

Kasbning nomi:	Tegirmon mashinisti (tog'-kon va boyitish ishlarida)
Mashg'ulot nomining kodi:	81121
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar.</p> <p>Mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi.</p> <p>Dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <p>O'z harakatlari, ish natijalari va boshqalarning harakatlari uchun javobgarlik;</p> <p>Muammolarni hal qilishda zaruratdan kelib chiqib mustaqil qaror qabul qilish;</p> <p>Tegirmon uskunalarining ishlash prinsipi va texnologik jarayonlarini tushunish;</p> <p>Ishga tushirish, to'xtatish va texnologik jarayonlarni belgilangan rejimda boshqarish;</p> <p>Mahsulot sifatini nazorat qilish va granulometrik tarkibini tekshirish qobiliyatiga ega bo'lish;</p> <p>Nosozlik belgilarini aniqlash va ularni bartaraf etish choralari aniqlash;</p> <p>Mehnat, sanoat, elektr va yong'in xavfsizligi qoidalariga qat'iy rioya qilish;</p> <p>Texnologik hujjatlarni to'g'ri yuritish va ish jarayonini dokumentatsiyalash qobiliyatiga ega bo'lish;</p> <p>Rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish;</p> <p>O'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish;</p> <p>Belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish;</p> <p>Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish;</p> <p>O'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish;</p> <p>Jamoa bilan inoq ishlash;</p> <p>O'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.</p>
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim.
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	

Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-6 razryadli Tegirmon mashinisti	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Tog'-kon ishlab chiqarishida maydalovchi
	3	Konveyer mashinisti
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.3 - Materiallarni tegirmonlarda yanchish ishlarini olib brish	D1.01.3 - Ish joyini tayyorlash, uskunalar holatini va ishga yaroqliligini tekshirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilish-topshirish vaqtida smena ishlab chiqarish vazifasi, yanchish tegirmonlari ish rejimi, belgilangan texnologik reglamentlardan og'ishlar va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan chora-tadbirlar to'g'risida ma'lumot olish hamda ma'lumot berish
		2. Smeni qabul qilayotgan shaxs tomonidan bildirilgan asboblardan va uskunalaridagi kamchiliklarni bartaraf etish
		3. Amaldagi talablar va bajarilayotgan ishlarning xususiyatlariga muvofiq maxsus kiyimlar va shaxsiy himoya vositalarni qabul qilish, foydalanish va saqlash
		4. Ishlab chiqarish vazifalarini bajarish uchun asbob-uskunalar va moslamalarni ishga tayyorlash
		5. Dastlabki materiallar omborlarida va yuklash sig'imlarida zaxiralar mavjudligini aniqlash
		6. Tegirmonlar, nasoslar, klassifikatorlar, konveyerlar, saralash moslamalarining himoya to'siqlari mavjudligi va holatini tekshirish.
		7. Tegirmonlar, nasoslar, klassifikatorlar, konveyerlar, g'alvirlarning elektr uskunalari yerga ulanganligini va ularning ulanganlik holatini tekshirish
		8. Materiallarni yanchish uskunalarining qo'lda va avtomatik boshqarish tizimlarini to'g'ri ishlashi va funksional ishonchliligini tekshirish
		9. To'yintirgichlar, dozatorlar, gidrosiklonlar, tashuvchi va saralovchi moslamalarda material harakatini nazorat qilish
		10. Tegirmonlar va yordamchi uskunalarining ishchi holatini nazorat qilish, nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish
		11. Uskunalarini, ish joylarida chang va to'kilgan materiallarni tozalash
		12. Chang ajralish manbai bo'lgan apparatlar va asbob-uskunalarini qoplaydigan qoplamalarning butunligini nazorat qilish
		13. Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
14. Mehnat muhofazasi, sanoat, ekologiya, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga amal qilish		

		15. Smena jurnalini va hisob hujjatlarini yuritish
		Ko'nikmalar:
		Zararli va xavfli ishlab chiqarish omillarining ta'sirini oldini olish yoki kamaytirish uchun shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan foydalanish
		Belgilangan me'yor va qoidalarga muvofiq, himoya to'siqlari holatini, aloqa vositalari, ishlab chiqarish signalizatsiyasi, blokirovkalarining ishlashini, ish zonalarining yoritilganligini, ish joylarida yong'in va elektr xavfsizligi holatini nazorat usullari bilan va vizual aniqlash
		Maydonchalar, bunkerlar, voronkalar, yig'ma kollektorlarni tozalash va begona jismlarni olib tashlash uchun mexanizmlar, asbob-uskunalar hamda maxsus moslamalardan foydalanish
		Texnologik uskunani ishga tushirishga tayyorlash, uni ishga tushirish va to'xtatish uskunalaridan to'g'ri foydalanish
		Yanchish uchun mo'ljallangan yuklash sig'imlaridagi material zaxiralari mavjudligini vizual va me'yor o'lchagichlar ko'rsatkichlari asosida baholay olish
		Apparatlar, mexanizmlar, quvurlar, berkituvchi armatura va ish joyini toza holda saqlash
		Ish joylarining tozaligi, yoritilganligi, yong'in va elektr xavfsizligini belgilangan talablarga muvofiqligini tekshirish
		Favqulodda vaziyatlarda shaxsiy himoya vositalari, gazdan himoyalani apparatlari, o't o'chirish vositalari va favqulodda holatlar uchun mo'ljallangan asboblardan foydalanish
		Zararli va xavfli ishlab chiqarish omillarining ta'siri natijasida jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Ish joyini xavfsiz holatda saqlash bo'yicha talablar
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunalar va moslamalarning vazifasi, tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Tegirmonlar, klassifikatorlar, separatorlar va boshqa xizmat ko'rsatiladigan uskunalarning tuzilishi va ishlash prinsipi
		Uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish tartibi va qoidalari
		Materiallar harakati sxemalari
		Uskunalarning maksimal yuklamasi
		O'rnatilgan tartibda signal berish qoidalari
		Mehnat muhofazasi, ishlab chiqarish gigiyenasi talablari, ekologik xavfsizlik, yong'in va portlash xavfsizligi bo'yicha me'yorlar va qoidalar
		Materiallarni maydalash va maydalovchi bo'limlarda mehnat muhofazasi, sanoat va ekologik xavfsizlik talablari

		Shaxsiy nazorat vositalaridan foydalanish talablari
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan, maxsus kiyimlardan foydalanish qoidalari
		Shaxsiy himoya vositalarining to'g'ri ishlashini tekshirish qoidalari
		Zararli va xavfli ishlab chiqarish omillari ta'sirida jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
		Avariya holatlarini oldini olish va avariya yuzaga kelganda harakatlanish tartibi
	D1.02.3 - Yanchish jarayonlarini boshqarish	Mehnat harakatlari:
		1. Tegirmonlar, klassifikatorlar, separatorlar, gidrotsiklonlar, konveyerlar, to'yintirgichlar, shar dozatorlari, avtomatik nazorat va boshqaruv asbob-uskunalarini ishlashini nazorat qilish
		2. Yanchish uskunalarining ishlash parametrlari va ko'rsatkichlarining belgilangan texnologik reglamentlarga muvofiqligini nazorat qilish
		3. Yanchish agregatlarida rudalar va boshqa materiallarni quruq va nam yanchish jarayonlarini olib borish
		4. Materiallarning belgilangan darajada yanchilishini boshqarish
		5. Quruq va ho'l, bir va ikki bosqichli yanchish sikllarida materiallarni yanchish va saralash rejimlarini rostlash
		6. Tegirmonlarga konveyer orqali materiallar uzatilishini boshqarish
		7. Yanchish mashinalari va klassifikatorlarning belgilangan unumdorligiga muvofiq konveyerlar, to'yintirgichlar, nasoslar kabi transport uskunalarining unumdorligini sozlash
		8. Texnologik reglamentlarga muvofiq yanchish mashinalarining optimal ish rejimlarini tanlash
		9. Yanchish mahsulotlari, dastlabki va nazorat klassifikatsiyasi jarayonlari mahsulotlarining sifatini va uskunalarining samaradorligini nazorat qilish
		10. Materiallarning sifati ko'rsatkichlarini aniqlash uchun namuna olish
11. Tegirmonning yuklama darajasini, quvvatini va ishlash jarayonida chiquvchi shovqinni nazorat qilish		
12. Xomashyolarni tegirmonga yuklash		
13. Tegirmonlarga materiallarni qo'shimcha yuklash va qayta yuklash		
14. Yirik mahsulotlarni qo'shimcha maydalash uchun tegirmonga qaytarish		
15. Tegirmonlarga suv berilishini nazorat qilish		
16. Turli konstruksiyadagi barabanli tegirmonlarda ishdan chiqqan maydalovchi jismlarni to'liq almashtirish yoki to'ldirish		

		17. Xomashyoni yirikligi bo'yicha nisbatan bir xil mahsulotlarga ajratish
		18. Klassifikatorlar spiraliga material yopishib qolmasligini nazorat qilish
		19. Tegirmondan chiqayotgan oqavalarni saralash uchun gidrosiklonlarga uzatish
		20. Tegirmonlardan chiqayotgan oqavalarni nasoslar zumpfiga o'tishini boshqarish
		21. Tegirmon oqavalarini nasos zumpflaridan bo'tana taqsimlagichga uzatilishini nazorat qilish
		22. Bo'tana oqimini klassifikatorlarga taqsimlash
		23. Bo'tana to'ldirilgan sig'imlar va apparatlar qopqoqlarining germetikligini nazorat qilish
		24. Begona jismlarni olib tashlash
		25. Mahsulot chiqishini kuzatish
		Ko'nikmalar:
		Texnologik jarayonni reglament va ish yo'riqnomasi talablariga muvofiq olib borish
		Texnologik jarayonni nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlari va laboratoriya tahlil natijalariga asosan boshqarish
		Texnologik jarayonlarni vizual kuzatish hamda materiallarning dastlabki va yanchilgan o'lchamlari asosida maydalash va saralash texnologik jarayonlarining borishi va ko'rsatkichlarini baholash
		Mayda yanchish uskunalarining ish parametrlari va ko'rsatkichlarining texnologik reglamentlarda belgilangan qiymatlardan og'ishini vizual va nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlari asosida aniqlash
		Ishlab chiqarish topshiriqlari, xom ashyoning xossalari, ularni maydalash sharoitlari va tayyor mahsulotlarning zarracha yirikligi bo'yicha qo'yilgan talablarga muvofiq maydalash uskunalarining optimal ish rejimlarini tanlash
		Xom ashyoning maydalanish darajasini vizual va nazorat o'lchov asboblari ko'rsatkichlari asosida aniqlash
		Rudani tegirmonlarga uzatish jarayonini nazorat qilish va rostlash
		Ishlayotgan tegirmonlardan chiqayotgan shovqinga, shuningdek, klassifikatorlar chiqindilari va qumlarining zichligi o'zgarishini tavsiflovchi nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatmalariga asoslanib tegirmonlarga xom ashyo yuklashning optimal rejimlarini tanlash
		Xom ashyoni qayta ishlash jarayonida eritmalar va reagentlardan nazorat qilish uchun belgilangan talablar asosida namunalar olish
		Avtomatik va qo'lda namuna olish asbob va uskunalaridan foydalanish

		Xom ashyoni qayta ishlash uskunalariidagi kichik nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish, bu haqda jurnalga qayd etish
		Belgilangan talablar asosida xom ashyodan namunalar olish
		Pulpaning zichligini o'lchovchi asboblari va elash vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Xom ashyo uchun rudani tayyorlash jarayonlari texnologiyasi
		Materiallarning fizik-kimyoviy, mexanik va texnologik xossalari
		Xomashyo va yanchilgan materiallarga qo'yiladigan talablar
		Xom ashyoni maydalashning texnologik jarayoni
		Xom ashyoni maydalash jarayonining texnologik rejimi
		Yanchish va saralash jarayonini boshqarish qoidalari
		Yanchish, klassifikatsiya va separatsiyaning maqsadi
		Materiallarni saralash mezonlari
		Xom ashyo va materiallar sifatiga qo'yiladigan texnik shartlar va talablar
		Xomashyoni tahlil qilish metodikasi
		Xomashyodan namunalar olish va maydalash darajasini aniqlash qoidalari
		Materiallarni nozik maydalashda qo'llaniladigan barabanli tegirmonlar va klassifikatorlarning tuzilishi, ulardan foydalanish qoidalari, texnik va texnologik xususiyatlari, xizmat ko'rsatiladigan uskuna tuzilishi
		Barabanli tegirmonlardagi maydalovchi jism massasini to'ldirish yoki to'liq almashtirish usullari
		Materiallarni ochiq va yopiq sikllarda quruq, ho'l, bir va ikki bosqichli nozik yanchish sxemalari
		Ishlab chiqarish uchastkalarida qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari va avtomatlashtirish vositalarining vazifasi, ishlash prinsipi hamda ulardan foydalanish qoidalari.
		Ishlab chiqarish uchastkalarida foydalaniladigan uskuna va moslamalarning vazifasi, tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Avtomatik nazorat va boshqaruv asboblari ishlash prinsipi, ulardan foydalanish qoidalari
		Xizmat ko'rsatiladigan apparatlar zanjirining texnologik sxemasi va ularning joylashuvi
		Uskunalardagi blokirovka va ishga tushirish qurilmalarining ishlash prinsipi
		Materiallarni yanchish texnologiyasi, bloklovchi va ishga tushiruvchi qurilmalar
		Bo'tana zichligini aniqlash usullari

	D1.03.3 - Yanchish uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha yordamchi ishlarni bajarish	Mehnat harakatlari:
		1. Tegirmonlarning korpusi, bronefuterovkasi, reduktori, vallari va zichlovchi moslamalari, sirpanish podshipniklarning moylash va sovitish tizimlari holatini nazorat qilish
		2. Tegirmonlar va ularning butlovchi uskunalaridagi nosozliklarni oldini olish
		3. Avtomatik rejimda ishlayotgan yanchish va saralash jarayoniga xizmat ko'rsatish
		4. Yanchish mashinalari hamda yanchish majmualarining yordamchi uskunalar agregatlari, detallarining eskirish darajasi va deformatsiyasini aniqlash
		5. Uskunalarni tozalash va moylash
		6. Tegirmonlarning moy tizimidagi moyning mavjudligi, harorati va oqimi mavjudligini nazorat qilish
		7. Yanchish uskunalarida aniqlangan nosozliklarni bartaraf etish uchun navbatchi va ta'mirlash xodimlarini chaqirish
		8. Materiallarni yanchish jarayonlarini boshqarish tizimlari hamda texnologik uskunalarni ta'mirlashga tayyorlash
		9. Yanchish uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha yordamchi ishlarni bajarish
		10. Tegirmonlarning maydalovchi sharlar, sterjenlar, elaklar va futerovkalarini almashtirish
		11. Texnologik uskunalar hamda texnologik jarayonlarni boshqarish tizimlarini ta'mirdan keyin qabul qilib olish.
		12. Klassifikator spiralinig sirpanish podshibniklari, shesternyalari va vallari, parraklari, vannalari, oqava tushish qismlari, ko'tarish mexanizmlarining butunligi va to'g'riligini tekshirish
		13. Konveyerlarning lentasi, roliklari, rolik tayanchlari, zichlovchi va tozalovchi moslamalari, yopuvchi armaturalar hamda gidrotizimlarning bosim ostidagi shlanglari butunligi va sozligini tekshirish
		14. Yuk tashuvchi qurilmalar, jeloblar, pulpataqsimlagichlar va shlam tagliklarida begona jismlarning yo'qligini, butunligini, germetikligini tekshirish
		Ko'nikmalar:
		Texnik chizmalar va texnologik sxemalarni o'qiy olish
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunalaridagi, asboblari va jihozlardagi nosozliklarni vizual aniqlash
		Maydalash jarayonlarini nazorat qilish va boshqarish tizimlaridagi nosozliklar hamda ishlashdagi uzilishlarning sabablarini vizual aniqlash
		Tegirmonlarning moy tizimidagi moy miqdori va haroratini aniqlash

		Nosozliklarni bartaraf etishda maxsus asbob-uskunalar hamda moslamalardan foydalanish
		Yanchish uskunalarini texnik diagnostika qilish uchun diagnostika vositalari va usullaridan foydalanish
		Texnik diagnostika usullari yordamida yanchish mashinalar va yordamchi uskunalarning korpuslari, qismlari va detallari yuzasida yoriqlar, sinishlar, botiqlar, korroziyalar va yeyilish izlarini aniqlash
		Ta'mirlovchi brigada bilan birgalikda xizma ko'rsatiladigan uskunalarini ta'mirlay olish
		Yanchish mashinalarining eskirgan futerovka plitalari, rotor plitalari, sharlari, strjenlari hamda boshqa qismlarini almashtirish bo'yicha murakkab bo'lmagan ishlarni bajarish
		Yanchish mashinalarning asosiy va yordamchi rezbali birikmalarini mahkamlash uchun chilangarlik asboblari va maxsus moslamalardan foydalanish
		Yanchish mashinalari va yordamchi uskunalarning detallari va tugunlarini almashtirish uchun maxsus asbob-uskunalar va moslamalardan foydalanish
		Maydalash komplekslari uskunalarini mexanik, pnevmatik va gidravlik tozalash uchun asbob-uskunalar va moslamalardan foydalanish
		Ishlayotgan va zaxiraga olingan uskunalar, apparatlarga xizmat ko'rsatish
		Materiallarni yanchish jarayonining texnologik rejimidagi buzilishlarni bartaraf eta olish
		Bilimlar:
		Ishlab chiqarish uchastkalarida ta'mirlash va profilaktika ishlarini o'tkazish tartibi va shartlari
		Ishlab chiqarish uchastkalarida chilangarlik ishlarini bajarish texnikasi va texnologiyasi
		Uskunalar xizmat ko'rsatishda qo'llaniladigan moylarning turlari va markalari hamda qo'llaniladigan materiallar
		Xizmat ko'rsatiladigan uchastka sxemasi va kommunikatsiyalari
		Ishlab chiqarish uchastkalarida foydalaniladigan uskunalar va moslamalarning vazifasi, tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Yanchish majmualari uskunalarini texnik ta'mirlash va xizmat ko'rsatish tizimi
		Yanchish uskunalaridagi nosozliklarning kelib chiqish sabablari va ularni bartaraf etish usullari
		Ekspluatatsion (texnologik) xodimlar tomonidan yanchish uskunalarini texnik ko'zdan kechirish va diagnostika qilish qoidalar
		Yanchish majmualari uskunalarini texnik diagnostika qilish uchun mo'ljallangan asbob-uskunalar va

		moslamalarning vazifasi, tuzilishi hamda qo'llash qoidalari
		Yanchish mashinalari, inertsiya g'alvirlar, lentali konveyerlar va ta'minlagichlarning detallarini, qismlarini va mexanizmlarini sozlash hamda almashtirish uchun maxsus asbob-uskunalar va moslamalardan foydalanish qoidalari
		Moylovchi materiallarning turlari va ularni ishqalanish qismlariga uzatish usullari.
		Avtomatlashtirish, bloklash va signalizatsiya sxemasi
		Uskunani moylash sxemasi
		Chilangarlik va yuk ilish ishlarini olib borish qoidalari
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunalar va moslamalarning ekspluatatsiya yo'riqnomalari hamda texnik xususiyatlari, ularni qabul qilish, sinovdan o'tkazish va ularga xizmat ko'rsatish qoidalari
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunalarda yuzaga keladigan joriy nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish usullari
		Qo'llaniladigan mexanizmlar, moslamalar va asboblarning ishlash prinsipi, ulardan foydalanish qoidalari
		Ishdagi nosozliklar va ularni aniqlash usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Rahbariyat tomonidan berilgan naryad-ijozat asosida ishlarni to'g'ri va xavfsiz tashkil etadi
		2. Ish jarayonida zarur asbob uskunalar, materiallar hamda jihozlardan xavfsiz va samarali foydalanadi
		3. Talab darajasida shaxsiy himoya vositalaridan foydalanadi
		4. Ish joyini va ish joyi atrofidagi hududlarni xavfsizlik talablariga muvofiq tayyorlaydi
5. Yanchish uskunalaridan belgilangan talablar asosida samarali foydalanadi		
6. Materiallarni talab etilgan o'lchamlarda yanchilishini ta'minlaydi		
7. Uskunalarining soz holatda ishlashini ta'minlaydi		
Texnik va/yoki texnologik talab:	Tegirmon uskunalarining tuzilishi, ishlash prinsipi va asosiy texnik parametrlarini bilishi zarur; Tegirmonlarni belgilangan texnologik rejimda boshqarishi, ishga tushirish va to'xtatish tartiblarini to'liq bilishi kerak; Mahsulotning granulometri va sifatini nazorat qilish usullarini bilishi shart; Uskunalarini moylash, sozlash va texnik xizmat ko'rsatish tartibini bilishi lozim; Nosozlik belgilarini aniqlash va ular bo'yicha tegishli choralarni ko'rishni bilishi zarur; Mehnat, sanoat, elektr va yong'in xavfsizligi talablariga rioya qilishi kerak;	

	<p>Ish jarayonida texnologik hujjatlar, jurnallar va ko'rsatkichlarni to'g'ri yuritish qobiliyatiga ega bo'lishi shart;</p> <p>Texnika va uskunalari: tegirmon agregatlari, Avtogen va yarim avtogen tegirmonlar,</p> <p>Tashuvchi vositalari: konveyerlar, nasoslar;</p> <p>Avtomatlashtirish va nazorat asboblari: datchiklar, manometrlar, tok kuchlanishi va yuklamani nazorat qilish qurilmalari;</p> <p>Yordamchi uskunalari: mayda ta'mirlash ishlar uchun asboblari, tozalash vositalari, kalitlar to'plami, otvyortkalar, lom va montaj kaliti, schyotka, skrebok, yog'lovchi qurilmalar, metr, shtangensirkul, lineyka, dielektrik perchatka va izolyatsiya vositalari</p> <p>Tozalash vositalari: sovutuvchi va yuvuvchi suyuqliklar, Moy va litiy yog'i, matoli salfetka, vetosh, kompressorli havo pistoleti sanoat changto'plagich;</p> <p>Shaxsiy himoya vositalari: respirator, shovqinga qarshi quloqchinlar, himoya ko'zoynagi, kaska maxsus kiyim, qo'lqop va maxsus poyabzal.</p>
--	---

Kasbning nomi:	Tog'- kon ishlab chiqarishda maydalovchi
Mashg'ulot nomining kodi:	81121
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar.</p> <p>Mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi.</p> <p>Dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <p>O'z harakatlari, ish natijalari va boshqalarning harakatlari uchun javobgarlik;</p> <p>Muammolarni hal qilishda zaruratdan kelib chiqib mustaqil qaror qabul qilish;</p> <p>Jag'li, konusli, bolg'ali va rotorli maydalash uskunalarda ishlashni bajarish;</p> <p>Maydalash uskunalarini ishga tushirish, to'xtatish va ish rejimiga keltirishni amalga oshirish;</p> <p>Foydali qazilmalarni belgilangan fraksiyalargacha maydalash jarayonini olib boorish;</p> <p>Maydalash jarayonida yuklama, aylanish tezligi va bosim ko'rsatkichlarini nazorat qilish;</p> <p>Maydalagichlarning texnik holatini tekshirishi va nosozliklarni aniqlash;</p> <p>Maydalash jarayonida mahsulot sifati va unumdorligini ta'minlash;</p> <p>Texnologik jarayonlarning uzluksiz va xavfsiz bajarilishiga mas'uliyat bilan yondashish</p> <p>Maydalash jarayonidagi o'zgarishlarni o'z vaqtida aniqlash;</p> <p>uskunalar ishlashidagi nosozliklarni tahlil qila olish;</p> <p>Rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish;</p> <p>O'z harakatlari, ish natijalari va boshqalarning harakatlari uchun javobgarlik;</p> <p>Muammolarni hal qilishda zaruratdan kelib chiqib mustaqil qaror qabul qilish;</p> <p>Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish;</p> <p>O'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish;</p> <p>Jamoa bilan inoq ishlash;</p> <p>O'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.</p>
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim;
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:			
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		1-6 razryadli Tog'- kon ishlab chiqarishda maydalovchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
		2	G'alvirlovchi
		3	Konveyer mashinisti
Mehnat funksiyalarining tavsifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
E1.3 -Maydalash uskunasi texnik xizmat ko'rsatish	E1.01.3 - Maydalash uskunalarini texnik ko'rikdan o'tkazish	O'qitish natijalari	
		Mehnat harakatlari:	
		1. Smenani qabul qilishda maydalash uskunalarining holati, ishlashidagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan choralar to'g'risida ma'lumot olish hamda ma'lumot berish	
		2. Maydalash bo'linmalarida to'siqlar holatini va ishlab chiqarish aloqasi, signalizatsiya, blokirovkalar, favqulodda vaziyatlarda foydalaniladigan asboblari, yong'inga qarshi uskunalar va shaxsiy himoya vositalarining yaroqliligini tekshirish	
		3. Jag'li, konusli, bolg'ali, rotorli, jo'vali, tishli va boshqa turdagi maydalagichlar mexanizmlari va agregatlarining texnik holatini tekshirish	
		4. Maydalagichlar mexanizmlari va agregatlarining texnik holatini tekshirish	
		5. Yuklash bunkerlari, voronkalar, yig'ma kollektorlar, plastinka va tasmali taminlagichlar, konveyerlar, g'alvirlar, gidroklassifikatorlar va siklonlar konstruksiyalarining texnik holatini tekshirish	
		6. Maydalash uskunalarining mexanizmlari va qismlarining suyuq va quyuq moylash tizimlari sozligini tekshirish	
		7. Maydalash bo'limlaridagi ish o'rinlari aspiratsiya tizimini, havoni tozalash tizimini va shamollatilishi holatini nazorat qilish	
		8. Maydalash bo'limlarining maydalash uskunalarini, chang va to'kilmalarini tozalash	
		9. Maydalash qurilmalari mashinistlarining ish joylarida agregat jurnallari va hisob hujjatlarini yuritish	
		Ko'nikmalar:	
		Belgilangan me'yor va qoidalarga muvofiq to'siqlar holatini, aloqa vositalarining yaroqliligini, ishlab chiqarish signalizatsiyasini, blokirovkalarini, yorug'lik darajasini, ish joylarining yong'in va elektr xavfsizligini vizual va nazorat usullari bilan aniqlash	
Maydalash uskunasi yaroqliligini baholashda organoleptik nazoratni qo'llash			

		Maydalash uskunarining gidravlik va pnevmatik tizimlari, moylash ishlashidagi buzilishlarni vizual tekshirish orqali aniqlash
		Maydalash majmualari uskunarining korpuslarini fundament va tayanch konstruksiyalarga mahkamlanganligini, shuningdek, asosiy boltli birikmalarning lozim darajada mahkamlanganligini vizual va asbob-uskunalar yordamida baholash
		Gaz tozalash uskunalari, aspiratsiya tizimlari, kojuxlar va maydalash uskunalari qoplamalarining germetikligi buzilganligini aniqlash
		Favqulodda vaziyatlarda shaxsiy himoya vositalari, yong'inga qarshi vositalar va maxsus ish vositalaridan foydalanish
		Jarohatlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Mehnat xavfsizligi, ishlab chiqarish sanitariyasi talablari, atrof-muhit, yong'in xavfsizligi me'yorlari va qoidalariga amal qilish
		Bilimlar:
		Yirik, o'rta va mayda maydalash uchun mo'ljallangan maydalagichlar va yordamchi uskunalarning tuzilishi, konstruktiv xususiyatlari, joylashish sxemasi, ishlash prinsiplari, ekspluatatsiya qoidalari, texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash tartiblari
		Maydalash uskunariga texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha ko'rsatmalar, tartib va qoidalarga qo'yiladigan talablar
		Yo'riqnomalar talablari, maydalash uskunariga texnik xizmat ko'rsatish tartibi va qoidalari
		Uskunarining texnik holatini baholashda texnik diagnostika o'tkazishning maqsadi va qoidalari.
		Maydalash uskunalardagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish usullari.
		Maydalash uskunalarda jadal eskiradigan va ularni tiklash yoki almashtirish bo'yicha operativ ishlarni talab qiladigan detallar va qismlar
		Maydalash uskunarining uzal va detallarini suyuq va qovushqoq moylash tizimlarining tuzilishi hamda ekspluatatsiya qoidalari.
		Gaz tozalash uskunalari, aspiratsiya tizimlari, kojuxlar va maydalash uskunarining qoplamalariga nisbatan qo'yiladigan germetiklik talablari.
		Maydalash bo'limlarida avariylarni oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi
		Shaxsiy himoya vositalarining yaroqliligini tekshirish va ulardan foydalanish qoidalari
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari

		Maydalash bo'limlarida mehnatni muhofaza qilish, sanoat, ekologik va yong'in xavfsizligi talablari
		Maydalash qurilmalari mashinistlarining ish o'rinlarining ixtisoslashtirilgan dasturiy ta'minoti
	E1.02.3 - Maydalash uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha yordamchi operatsiyalarni bajarish	Mehnat harakatlari:
		1. Smena qabul qilishda maydalash uskunalarining holati, ishlashidagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan choralar to'g'risida ma'lumot olish hamda ma'lumot berish
		2. Maydalash bo'linmalarida ishlab chiqarish funksiyalarini bajarish uchun asboblar va moslamalarni tayyorlash
		3. Maydalagichlar, maydalash agregatlari, maydalash-saralash qurilmalari, dezintegratorlar, koprlar, mexanik g'alvirlar, transport va aspiratsiya moslamalari, elevatorlar va boshqa yordamchi uskunalarni ishlashini nazorat qilish
		4. Maydalash jarayonlari va materiallarni boshqarish tizimlari hamda texnologik uskunalarni ta'mirlashga tayyorlash
		5. Maydalash uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha yordamchi ishlarni bajarish
		6. Maydalash bo'limlaridagi texnologik jarayonlarni boshqarish tizimlari va texnologik uskunalarni ta'mirdan keyin qabul qilish
		7. Maydalash mashinalari hamda maydalash majmualarining yordamchi uskunalarining uzellari va detallarini eskirish darajasi va deformatsiyasini aniqlash
		8. Uskunalar va ularning moylash tizimining texnik holatini kuzatib borish
		9. Maydalash uskunalaridagi aniqlangan nosozliklarni bartaraf etish uchun navbatchi va ta'mirlovchi xodimlarni chaqirish
		10. Materiallarni maydalash jarayonlarini boshqarish va nazorat qilish, ish joylarida uskunalarni tozalash, chang va to'kilgan materiallarni yig'ishtirish
		11. Xizmat ko'rsatilayotgan uskunaning ishlashidagi nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish, hamda ularni ta'mirlashda ishtirok etish
		12. Maydalash mashinalari mashinistlarining ish joylarida agregat jurnallari va hisob hujjatlarini yuritish
	Ko'nikmalar:	
	Maydalash uskunalarini texnik diagnostika qilish uchun asbob-uskunalar bilan diagnostika qilish vositalari va usullarini qo'llay olish	
	Texnik diagnostika usullari orqali maydalash mashinalari va yordamchi uskunalarning korpuslari,	

	uzellari hamda detallarida yoriqlar, sinishlar, botiqlar, korroziya, abraziv, eroziya va kavitatsion yeyilish izlarini aniqlash va baholash
	Maydalash mashinalarida eskirgan futerovka plitalari, maydalovchi bolg'achalar, rotor plitalari va parraklarni almashtirish bo'yicha oddiy ishlarni bajarish.
	Maydalash mashinalarining asosiy va yordamchi rezbali biriktirmalarini mahkamlash uchun chilangarlik asboblari va maxsus moslamalardan foydalanish
	Maydalash majmualari uskunalarini mexanik, pnevmatik va gidravlik tozalash uchun mo'ljallangan asboblari va moslamalardan foydalanish
	Maydalash mashinalari detallari hamda uzellarini almashtirish uchun maxsus asboblari va moslamalardan foydalanish
	Favqulodda vaziyatlarda shaxsiy himoya, yong'inga qarshi va maxsus ish vositalaridan foydalanish
	Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
	Maydalagich mashinistlarining ish joylari uchun ixtisoslashtirilgan dasturiy ta'minotni qo'llash
	Bilimlar:
	Maydalash komplekslari uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash tizimi
	Maydalash uskunasi nosozliklarini kelib chiqish sabablari va ularni bartaraf etish usullari
	Texnologik xodimlar tomonidan maydalash uskunalarini texnik ko'rikdan o'tkazish va diagnostika qilish qoidalari
	Maydalash majmualari uskunalarini texnik diagnostika qilish uchun asbob va moslamalarning vazifasi, tuzilishi va qo'llash qoidalari
	Maydalash mashinalari, inersion g'alvirlar, tasmali konveyerlar va ta'minlagichlarning detallari, qismlari va mexanizmlarini sozlash hamda almashtirish uchun maxsus asboblari va moslamalardan foydalanish qoidalari.
	Maydalash majmualari uskunalarini ishga tushirish, to'xtatish va ulardan foydalanish qoidalari
	Moylash materiallarining turlari va ularni ishqalanish moslamalariga yetkazib berish usullari
	Shaxsiy himoya vositalarining sozlig'ini tekshirish va ulardan foydalanish qoidalari
	Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
	Avariylarni oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi

		Materiallarni maydalash bo'limlarida ta'mirlash va profilaktika ishlarini bajarishda kalit-yorliq tizimining talablari
		Materiallarni maydalash bo'limlarida mehnatni muhofaza qilish, sanoat va ekologik xavfsizlik talablari
		Maydalagich mashinistlarining ish joylari uchun ixtisoslashtirilgan dasturiy ta'minot
		Xomashyoni maydalash uskunalariga uzatish sxemasi, xizmat ko'rsatilayotgan uchastkaning texnologik sxemasi, xizmat ko'rsatilayotgan uskuna va qurilmalarni sozlash hamda rostlash qoidalari va usullari
		Maydalash va elash rejimi
		Nazorat-o'lchov asboblarning vazifasi va ishlash prinsipi
		Maydalash sifati va darajasiga qo'yiladigan talablar
		Maydalanayotgan xomashyo, materiallar va yarim tayyor mahsulotlar sifatiga iflosliklar va aralashmalarning ta'siri
		Mahsulot va chiqindilar chiqish me'yorlari. Yo'qotishlar me'yori
		Maydalanayotgan xomashyo, materiallar va yarim tayyor mahsulotlarning xossalari, turlari, maqsadi va farqlovchi belgilari bo'yicha klassifikatsiyasi, elak raqamlari.
		Uskunalarga yuklash me'yorlari, ishga tushirish va to'xtatish ketma-ketligi, sozlash va rostlash qoidalari
		Xizmat ko'rsatiladigan uskunalardan samarali foydalanish shartlari
		Moylash tizimining tuzilishi, moylash rejimlari va moylovchi materiallar turlari
		Uskunani elektr tarmog'iga ulash sxemasi, blokirovkalar va signalizatsiya tizimi
		Maydalash va tashish jarayonlarida changdan tozalash usullari va uskunalarni germetik qilish vositalari
		Ishlab chiqarilayotgan mahsulotga qo'yiladigan texnik talablar: saqlash, omborga tahlash, markalash qoidalari
		Elak tahlilini (sitovoy analiz) olib borish qoidalari
		Tarozlarning tuzilishi, undan foydalanish qoidalari va boshqa qo'llaniladigan jihoz hamda asboblari
		Ishga tushirish apparaturalari, avtomatlashtirish va signalizatsiya vositalaridan foydalanish qoidalari
		Nosozliklar yuzaga kelishining sabablari va ularni bartaraf etish usullari, chilangarlik ishlari asoslari
		Namunalarni qayta ishlashning maqsadlari, qoidalari va aniq sxemalari

	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Xavfsizlik talablariga amal qilgan holda ishlarni tashkil etadi
		2. Maydalash uskunalarning texnik holatini belgilangan jadval asosida tekshirish uchun javobgar hisoblanadi
		3. Ish jarayonida aniqlangan nosozliklar, eskirish va og'ishlar haqida o'z vaqtida mas'ul shaxslarga xabar beradi
		4. Ish joyini va ish joyi atrofidagi hududlarni xavfsizlik talablariga muvofiq tayyorlash
		5. Ish qurollari va uskunalarning soz holatda ishlashini ta'minlash
		6. Maydalagichlar mexanizmlari va agregatlarining toza va soz holatda ishlatish
		7. Maydalash uskunsalaridagi nosozliklarni aniqlash
E2.3 - Materiallarni maydalash uchun texnologik jarayonlarni boshqarish	E2.01.3 - Katta, o'rta va kichik materiallarni maydalash jarayonlarini boshqarish	Mehnat harakatlari:
		1. Smena qabul qilish (topshitish)da ishlab chiqarish topshiriqlari, maydalash uskunalari ishlash rejimi, belgilangan reglamentlardan og'ishlarni va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan choralar to'g'risida ma'lumot olish hamda ma'lumot berish
		2. Xomashyo, materiallar va yarim tayyor mahsulotlarni yirik, o'rta va mayda maydalash jarayonini quruq va ho'l usulda turli tizimli maydalagichlar, maydalash agregatlari, maydalash-saralash uskunalari, dezintegratorlar, kopralar va ezgichlarda olib borish
		3. Maydalash uskunalarning ish parametrlari va ko'rsatkichlari bajarilishini nazorat qilish
		4. Maydalash uskunalari uchun qo'l va avtomatik boshqaruv tizimlarining ishlash holati hamda funksional ishonchligini tekshirish
		5. Katta o'lchamli xomashyolarni jag'li va konusli maydalagichlarda maydalash uchun omborlar va yuklash hajmlaridagi zahiralarni nazorat qilish
		6. Maydalash mashinalarining unumdorligiga muvofiq materiallarni maydalashga teng ta'minlaydigan ko'chma va stasionar qurilmalar unumdorligini tartibga solish
		7. Materiallar oqimi bo'ylab paydo bo'ladigan tiqilinchlarni tashilmaydigan, begona va maydalab bo'lmaydigan jismlarni material oqimidan chiqarib tashlash orqali bartaraf etish
		8. Xomashyo, materiallar va yarim tayyor mahsulotlarning katta, o'rta va mayda maydalash jarayonini quruq yoki nam usulda jag'li va konusli maydalagichlar, maydalash agregatlari, maydalash-saralash uskunalari maydalashni boshqarish
9. Namunalarni maydalash		

		10. Uskunalarni ko'zdan kechirish va tozalash
		11. Maydalagichlar, taminlagichlar va konveyerlarni ishga tushirish va to'xtatish
		12. Sug'orish uchun suv berilishini, yuklamaning va harakat tezligining bir xilligini, ishlab chiqarish unumdorligini tartibga solish
		13. Xomashyo, materiallar va ularning yirikligiga qarab maydalagichlarning ishchi mexanizmlari orasidagi oraliqlarni tartibga solish
		14. Avtomatik nazorat va boshqaruv tizimi orqali xomashyo va materiallar sifatini nazorat qilish
		15. Maydalagichlarning ishlashini masofadan boshqarish
		16. Maydalagichlardan strop yordamida ortiqcha hajmdagi materiallar, begona jismlar va sifatsiz xomashyoni ajratib olib tashlash jarayonida ko'tarish uskunalari boshqarish
		17. Sifatsiz xom ashyoni bartaraf etish
		18. Maydalash jarayonining yakunlanganini aniqlash va maydalangan materialni naviga qarab bunkerlarga taqsimlash
		19. Suv yordamida changlarni bostirish tizimini ishga tushirish va o'chirish
		20. Maydalangan xomashyo va materiallarni qayta maydalash uzatish, keyingi qayta ishlash yoki saqlash uchun uzatish
		21. Namuna maydalash jarayonida namunalarning yetkazilishi va taqsimlanishi, namunalar uchun yorliqlar, bog'ich iplar va xaltalar tayyorlash
		22. Namunalarni tortish, aralashtirish va qisqartirish
		23. Namunalarni belgilanga idishga solish, belgi qo'yish va qadoqlash. Qoldiqlarni otvalga to'kish
		24. Jag'li va konusli maydalagichlarda materiallarning maydalash jarayonini tartibga solish
		25. Maydalash uskunasining parametrlari va ishlash ko'rsatkichlariga muvofiqligini nazorat qilish
		26. Katta materiallarni maydalash uchun uskunalarni qo'lda va avtomatik boshqarish tizimlarining xizmatga yaroqliligi tekshirish
		27. Jag'li va konusning maydalagichlarida maydalash uchun boshlang'ich katta hajmdagi materiallarning omborlarida va yuklash idishlarida zaxiralarni boshqarish
		Ko'nikmalar:
		Maydalash qurilmalari mashinistlarining ish joylarida smena jurnali va hisob hujjatlarini to'g'ri yuritish
		Vizual kuzatuvlar va nazorat-o'lchash asboblari ko'rsatkichlari bo'yicha texnologik reglamentlarda

		ko'rsatilgan parametrlar va katta maydalash uskunalarning ishlash ko'rsatkichlaridan og'ishlarni aniqlay olish
		Vizual ravishda va sath o'lchagichlar ko'rsatkichlari bo'yicha omborlarda, yuklash bunkerlarida va voronkalarda katta maydalash uchun boshlang'ich materiallar zaxiralarning mavjudligini baholash
		Boshlang'ich materiallar oqimidan maydalab bo'lmaydigan va begona buyumlarni olib tashlash uchun maxsus xavfsiz asbob-uskunalar, ko'tarish-transport mexanizmlari va stasionar metall tutgichlardan foydalanish
		Maydalagichlarning belgilangan ishlashiga muvofiq maydalagichlarni ma'lum hajmdagi boshlang'ich materiallar bilan bir tekis yuklashning maqbul rejimlarini tanlay olish
		Stasionar shovqinlarda boshlang'ich materiallardan ajratilgan tayyor fraksiyalarning hajmini va katta materiallarni maydalash mashinalari tomonidan chiqarilgan tayyor mahsulotlarning hajmini vizual ravishda kuzatib borish
		Signallarni qabul qila olish va uzatish
		Favqulodli vaziyatlarda shaxsiy himoya vositalaridan, yong'inga qarshi vositalardan va maxsus ish vositasidan foydalanish
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Maydalagich mashinistlarining ish joylari uchun ixtisoslashtirilgan dasturiy ta'minotni qo'llay olish
		Bilimlar:
		Katta materiallarni maydalash uchun asbob-uskunalarining tuzilishi, ulardan foydalanish qoidalari, texnik va texnologik xususiyatlari
		Uskunaga tushadigan yuklama me'yorlari.
		Katta materiallarni oldindan maydalash texnologik jarayonlari
		Katta maydalash jarayonlarini boshqarish bo'yicha texnologik va ishlab chiqarish bo'yicha ko'rsatmalar
		Maydalash operatsiyalarini maqsadi, materiallarni maydalash darajasi va bosqichlari
		Materiallarni maydalash darajasini va maydalash mashinalarining ishlashini belgilovchi omillar
		Materiallarni maydalashning asosiy texnologik prinsipi
		Ochiq va yopiq materiallarni maydalash sikllari sxemalari
		Maydalash mahsulotlari sifatini nazorat qilish va maydalash mashinalari unumdorligini aniqlash usullari.

	Jag'li va konussimon maydalagichlarda materiallarni maydalash jarayonini avtomatik boshqaruv va nazorat sxemasi
	Xizmat ko'rsatiladigan uskunaning moylash materiallari turlari, tizimlari va moylash rejimlari
	Bloklash va signalizatsiya sxemalari. Ishga tushirish apparatlari hamda avtomatlashtirish va signalizatsiya vositalaridan foydalanish qoidalari.
	Xomashyolarni maydalash va tashish jarayonlarida atmosfera havosini changdan tozalash usullari, xizmat ko'rsatilayotgan uskunalarni germetiklashtirish vositalari
	Katta materiallarni maydalash bo'limlarida avariylarni oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi
	Shaxsiy himoya vositalarining sozligini tekshirish va ulardan foydalanish qoidalari
	Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
	Materiallarni maydalash bo'limlarida mehnatni muhofaza qilish, sanoat, ekologik va yong'in xavfsizligi talablari
	Materiallarni maydalash bo'limlarida ixtisoslashtirilgan ish joylari dasturlari
	Xomashyoni maydalash uskunalariга uzatish sxemasi, Xizmat ko'rsatiladigan uchastkaning texnologik sxemasi
	Xizmat ko'rsatilayotgan uskuna va jihozlarni sozlash hamda rostlash qoidalari va usullari
	Maydalash va elash rejimi
	Nazorat va o'lchash asboblarning qo'llanilishi va ishlash prinsipi
	Maydalash sifati va darajasiga qo'yiladigan talablar
	Tiqilib qolish va aralashmalarning maydalangan xom ashyo, materiallar, yarim tayyor mahsulotlar sifatiga ta'siri
	Mahsulot, chiqindilarning chiqish normalari
	Ruxsat etilgan yo'qotishlar
	Maydalanadigan xomashyo, materiallar va yarim tayyor mahsulotlarning xossalari, turlari, maqsadi va farqlovchi belgilari bo'yicha klassifikatsiyasi; elak raqamlari.
	Maydalanadigan xomashyo, materiallar va yarim tayyor mahsulotlarning xossalari, turlari, maqsadi va farqlovchi belgilari bo'yicha klassifikatsiyasi, elak raqamlari
	Uskunalarga qo'yilgan normalar, ishga tushirish va to'xtatish ketma-ketligi, tartibga solish va sozlash qoidalari

		Xizmat ko'rsatiladigan uskunalardan samarali foydalanish shartlari
		Komponentlarning formulasi (nomenklaturasi) va zaryadni tuzish qoidalari
		Maydalagich tizimining tuzilisi va moylash rejimlari, moylash materiallari turlari
		Uskunani elektr tarmog'iga ulash sxemasi, blokirovkalar va signalizatsiya
		Maydalash va tashish jarayonlarida changni boshqarish usullari hamda uskuna germetikligini ta'minlash vositalari
		Ishlab chiqarilayotgan mahsulotga qo'yiladigan texnik shartlar, saqlash, omborga joylash va markalash qoidalari
		Elak tahlilini o'tkazish qoidalari
		Tarozi qurilmasining tuzilishi, tarozilardan hamda boshqa qo'llaniladigan asbob-uskunalardan foydalanish qoidalari
		Ishga tushirish apparaturasi hamda avtomatlashtirish va signalizatsiya vositalaridan foydalanish qoidalari
		Namunalarga ishlov berishning maqsadlari, qoidalari va aniq sxemalari
		Namunalarni qayta ishlashning turli bosqichlarida qo'llaniladigan asbob-uskuna va apparatlar
		Nosozliklar yuzaga kelish sabablari va ularni bartaraf etish usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Maydalash uskunalarining ish parametrlari va ko'rsatkichlarini bajaradi
		2. Texnologik jarayon bo'ylab materiallar oqimi harakatini nazorat qiladi
		3. Maydalagichlarni soz holatda ishlashiga javobgar
		4. Texnologik talablarga asosan namuna oladi
		5. Materallarni texnologik talablar bo'yicha zarur o'lchamlarda maydalaydi
		6. ish unumdorligi 50 tonna/soatdan 1500 tonna/soatgacha va undan yuqori bo'lgan maydalagichlarga, maydalash agregatlariga, maydalash va saralash qurilmalariga xizmat ko'rsatadi, ko'chma tosh maydalagichlarda toshni maydalash va namunalarni mexanik usulda maydalashga mas'ul
Texnik va/yoki texnologik talab:		Jag'li, konusli, bolg'ali, rotorli va valikli maydalagichlarning tuzilishi hamda ishlash prinsiplarini bilishi zarur; Maydalash uskunalarining asosiy agregatlari (korpus, val, podshipnik, elek, uzatma va elektr dvigatel)ni farqlay olishi kerak; Maydalagichlarni ishga tushirish, to'xtatish va favqulodda holatda o'chirish tartibini bilishi shart;

	<p>Uskunalarining texnik holatini ko'zdan kechirish, eskirish va nosozlik belgilarini aniqlay olishi lozim;</p> <p>Maydalagichlarning sozlamalarini texnik talablar asosida bajarishi zarur;</p> <p>O'lchov va nazorat asboblariidan to'g'ri foydalanishi kerak;</p> <p>Elektr, mexanik va gidravlik tizimlar bilan ishlashda xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya qilishi shart;</p> <p>Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlarida ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalariga amal qilishi lozim;</p> <p>Foydali qazilmalarni belgilangan texnologik reglament asosida maydalash jarayonini olib borishi lozim;</p> <p>Xomashyoning fizik-mexanik xususiyatlariga qarab maydalash usulini tanlashi zarur;</p> <p>Maydalash jarayonida texnologik ko'rsatkichlarni ta'minlashi kerak;</p> <p>Materiallarning maydalagichga bir maromda berilishini nazorat qilishi shart;</p> <p>Maydalash jarayonida yuzaga keladigan texnologik og'ishlarni aniqlashi va bartaraf etishi lozim;</p> <p>Maydalangan mahsulot sifatining keyingi texnologik bosqichlarga mos bo'lishini ta'minlashi zarur;</p> <p>Texnologik jarayonni olib borishda mehnat muhofazasi, sanoat va ekologik xavfsizlik talablariga rioya qilishi kerak;</p> <p>Texnologik hujjatlar, smena topshiriqlari va ishlab chiqarish ko'rsatmalariga muvofiq ishlashi shart;</p> <p>Maydalovchi uskunalar (konusli, jag'li, jo'vali, bolg'ali), konveyerlar, vibrouzatgich va g'alvirlar, chang yig'uvchi uskunalar;</p> <p>Nazorat asboblari: datchiklar, manometrlar, avtomatik signalizatsiya;</p> <p>Shaxsiy himoya vositalari: respirator, shovqinga qarshi quloqchinlar, himoya ko'zoynagi, kaska, maxsus kiyim va qo'lqoplar, mustahkam maxsus poyabzal.</p>
--	---

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartning rekvizitlari

1.	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	Tog'-kon sanoati, geologiya va mineral resurslar sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining 202_-yil __ -_____dagi ___-son bayoni
2.	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0008-son xulosa, 26.01.2026
3.	Kasbiy standart versiyasi va ishlab chiqilgan sanasi:	1.0-talqin, 26.01.2026
4.	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	25.01.2031

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

"Olmaliq kon- metallurgiya kombinati" AJ

(tashkilot nomi)

Bosh muhandisi

Larionov S.V.

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar) to'g'risida ma'lumot

№	Xodim to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1	Olmaliq kon-metallurgiya kombinati" aksiyadorlik jamiyati, Texnologiya departamenti – Bosh boyituvchisi	Pariboyev U.
2	Olmaliq kon-metallurgiya kombinati" aksiyadorlik jamiyati, Malakani baholash markazi yetakchi mutaxassisi	Raxmanov Sh.B.
3	Olmaliq kon-metallurgiya kombinati" AJ, Texnologiya departamenti Texnogen xom-ashyoni qayta ishlash bo'yicha etakchi muhandisi	Yuldashev Sh.
	"Olmaliq kon-metallurgiya kombinati" AJ, 2-Mis boyitish fabrikasi Bosh muhandisi	Matmusayev M.

**TOG‘-KON SANOATI, GEOLOGIYA VA MINERAL
RESURSLAR SOHALARIDA KASBIY MALAKALARNI
RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA TARMOQ KENGASHI**

KASBIY STANDART
FOYDALI QAZILMALARNI MAYDALASH
VA SARALASH